

CAMPANIA EUROPEANĂ PENTRU LOCURI DE MUNCĂ SIGURE ȘI SĂNĂTOASE
„Locuri de muncă sigure și sănătoase: Securitatea și sănătatea în muncă în era
digitală”,
2023-2025 sub egida Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă

1. TEMATICA ȘI OBIECTIVELE CAMPANIEI

1.1 .Tematica

Campania pentru locuri de muncă sigure și sănătoase 2023-2025, organizată la nivelul Uniunii Europene de către Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA), are ca temă: "Securitatea și sănătatea în muncă în era digitală".

Campania „Locuri de muncă sigure și sănătoase” 2023-2025 în era digitală crește gradul de sensibilizare cu privire la impactul noilor tehnologii digitale asupra muncii și a locurilor de muncă și la provocările și oportunitățile asociate în materie de securitate și sănătate în muncă (SSM). De asemenea, oferă o platformă pentru schimbul de soluții de bune practici.

1.2. Obiective

Garantarea unui mediu de lucru sigur și sănătos pentru cei peste 217 milioane de lucrători din Uniunea Europeană reprezintă un obiectiv strategic pentru Comisia Europeană, care desfășoară în acest sens o strânsă colaborare cu statele membre, partenerii sociali și celelalte instituții ale UE. Deoarece riscurile profesionale pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor sunt, în general, similare în întreaga Uniune, Comisia Europeană are rolul important de a sprijini statele membre în abordarea acestor riscuri într-un mod mai eficient și în adoptarea unor directive de stabilire a unor cerințe minime în vederea îmbunătățirii mediului de muncă și de asigurare a securității și sănătății lucrătorilor.

Prin urmare, Campania de sensibilizare se concentrează pe anticiparea și gestionarea schimbării și pune accentul pe riscurile psihosociale și ergonomice, riscurile specifice erei digitale și se structurează în cinci direcții prioritare:

1. Munca pe platforme digitale;
2. Robotica avansată și inteligența artificială;
3. Munca la distanță;
4. Sisteme digitale inteligente;
5. Gestionarea lucrătorilor cu ajutorul inteligenței artificiale.

Munca pe platforme digitale. Digitalizarea schimbă rapid lumea muncii și necesită soluții noi și actualizate de securitate și sănătate în muncă (SSM). Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate (EU-OSHA) își propune să ofere factorilor de decizie politică, cercetătorilor și locurilor de muncă informații fiabile cu privire la impactul potențial al

digitalizării asupra SSM, astfel încât aceștia să poată lua măsuri în timp util și eficiente pentru a se asigura că lucrătorii sunt în siguranță și sănătoși. Apariția unor tehnologii precum inteligența artificială (AI), big data, robotica colaborativă, internetul lucrurilor, algoritmi, platformele digitale de muncă și, în același timp, o creștere importantă a populației care lucrează de la distanță aduce oportunități pentru lucrători și angajatori, dar de asemenea, noi provocări și riscuri pentru SSM.

Robotica avansată și inteligența artificială. Sistemele bazate pe inteligența artificială și robotica avansată transformă modul în care este proiectat și executată munca umană. Astfel de sisteme care sunt fie încorporate (de exemplu, robotica) fie neincorporate (de exemplu, aplicații inteligente) sunt capabile să efectueze acțiuni - cu un anumit grad de autonomie - pentru a îndeplini sarcini fizice sau cognitive și pentru a atinge obiective specifice.

Acest lucru are implicații pozitive semnificative, nu numai în ceea ce privește productivitatea afacerii, ci și pentru SSM. De exemplu, lucrătorii pot fi îndepărtați din medii și sarcini periculoase, iar volumul de muncă poate fi optimizat. Astfel de sisteme pot îndeplini sarcinile repetitive cu risc ridicat sau necreativ, care sunt asociate cu o serie de riscuri SSM tradiționale și emergente, lăsând sarcinile cu risc scăzut și conținutul de muncă productiv sau chiar creativ în sarcina lucrătorilor.

Cu toate acestea, o serie de provocări pentru SSM în legătură cu utilizarea acestor sisteme bazate pe inteligența artificială la locul de muncă, care provin în principal din interacțiunea acestor sisteme cu lucrătorii, cum ar fi coliziuni neașteptate, încredere excesivă și așa mai departe, dar și legate de problemele psihosociale și aspecte organizaționale există și trebuie abordate.

De asemenea, vor fi abordate riscurile asociate cu utilizarea roboticii avansate și a sistemelor bazate pe inteligența artificială pentru automatizarea sarcinilor, atât fizice, cât și cognitive, evidențiind o serie de probleme suplimentare, inclusiv om-mașină interacțiune și încredere.

Munca la distanță. Munca la distanță este orice tip de aranjament de lucru care implică utilizarea tehnologiilor digitale pentru a lucra de acasă sau, mai general, departe de sediul angajatorului sau într-o locație fixă. Munca la distanță aduce oportunități, provocări și riscuri, care merită să ținem cont atunci când ne gândim la evoluțiile viitoare, inclusiv implicațiile pentru dimensiunile de gen și diversitate ale forței de muncă și impactul diferit între sectoare și ocupații, pe lângă noile și emergente, tehnologii, inclusiv realitatea augmentată și realitatea virtuală, care se așteaptă să aibă un rol în punerea la dispoziție a muncii la distanță pentru un număr mai mare de întreprinderi și lucrători.

Sisteme digitale inteligente. Noi sisteme de monitorizare a securității și sănătății lucrătorilor, cum ar fi aplicații pentru smartphone, dispozitive portabile, camere mobile de monitorizare sau drone, ochelari inteligenți, aplicații bazate pe TIC și echipamente inteligente de protecție personală sunt dezvoltate cu scopul de a monitoriza și îmbunătăți SSM. Acestea pot fi utilizate, de exemplu, cu scopul de a monitoriza starea fiziologică sau mentală a lucrătorilor, cum ar fi nivelul de stres, oboseală, vigilență și ritmul cardiac, precum și postura și mișcarea corpului, pentru a monitoriza locația lucrătorilor în zone

periculoase, instruiți lucrătorii sau alertați managerii lucrătorilor sau chiar serviciile de urgență. Pe lângă oportunitățile lor pentru SSM, există și preocupări, de exemplu legate de confidențialitatea datelor, probleme de proprietate, eficacitate și standardizare.

Gestionarea lucrătorilor cu ajutorul inteligenței artificiale. Inteligența artificială și tehnologiile digitale au dat naștere la noi forme de gestionare a lucrătorilor. Spre deosebire de formele anterioare de management care se bazează în mare parte pe supraveghetori umani, managementul lucrătorilor care utilizează AI se referă la noi sisteme de management și instrumente care colectează date în timp real despre comportamentul lucrătorilor din diverse surse, cu scopul de a informa conducerea și de a sprijini decizii automate sau semi-automatizate, bazat pe algoritmi sau forme mai avansate de IA.

Obiectivele specifice ale Campaniei pentru locuri de muncă sigure și sănătoase în era digitală, 2023-2025 sunt următoarele:

- Să crească gradul de conștientizare cu privire la importanța abordării noilor riscuri, ajutând la disiparea neînțelegerilor frecvente;
- Să promoveze evaluarea riscurilor, prin oferirea de informații cu privire la instrumentele practice și prin crearea de ocazii de a face schimb de bune practici;
- Să se adreseze categoriilor de lucrători cu nevoi specifice și celor expusi unui nivel mai ridicat de riscuri, prin furnizarea unor informații adaptate și a unor exemple de bune practici.
- Să crească nivelul de cunoaștere a cadrului legislativ în vigoare pentru protejarea lucrătorilor, precum și să evidențieze evoluțiile politicilor din domeniu.
- promovarea evenimentului prin site-ul campaniei: <https://www.healthy-workplaces.eu/ro>, buletinul informativ al campaniei: <https://www.healthy-workplaces.eu/en/healthy-workplaces-newsletter> și prin punctul focal național: www.healthy-workplaces.eu/fops;

Informații suplimentare cu privire la evenimentele din România desfășurate în Campania Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă pentru locuri de muncă sigure și sănătoase, pot fi consultate pe site-ul Agenției Europene.

2. MOTIVAREA CAMPANIEI

Campania se subsumează obiectivului cheie - Anticiparea și gestionarea schimbării - din Cadrul strategic al UE privind sănătatea și securitatea la locul de muncă 2021-2027, Securitatea și sănătatea în muncă într-o lume a muncii în schimbare.

Natura multor sarcini, modele de lucru și locuri de muncă este în schimbare. Au apărut locuri de muncă care nu existau cu zece ani în urmă, alimentate de dubla tranziția verde și digitală. Impreună, Pactul verde european, Strategia digitală a UE și Noua strategie industrială pentru Europa: vor genera investiții majore; vor contribui la creșterea economică, la inovare și la crearea de locuri de muncă și vor oferi flexibilitate și oportunități pentru lucrători, întreprinderi și persoanele care desfășoară o activitate independentă. În același timp, schimbarea demografică care ia forma îmbătrânirii forței de muncă din Europa necesită o reflecție și un răspuns continuu. Sănătatea și securitatea în muncă joacă un rol esențial în acest sens: pe măsură ce lucrătorii îmbătrânesc, este

necesar ca mediul de lucru și sarcinile acestora să fie adaptate la nevoile lor specifice și ca riscurile să fie reduse la minimum. Prin urmare, Cartea verde privind îmbătrânirea populației a lansat o dezbatere inclusiv cu privire la condițiile de participare a lucrătorilor în vârstă pe piața forței de muncă.

Progresele tehnologice pot oferi noi oportunități lucrătorilor în toate etapele vieții și carierei lor. Tehnologiile digitale pot oferi lucrătorilor, inclusiv lucrătorilor cu dizabilități sau lucrătorilor în vârstă, precum și angajatorilor lor, soluții digitale pentru a le sprijini sănătatea și bunăstarea. Aceste progrese tehnologice pot oferi oportunități sporite de îmbunătățire a echilibrului dintre viața profesională și cea privată, atât pentru femei, cât și pentru bărbați, și pot sprijini punerea în aplicare a SSM prin instrumente accesibile acțiuni de sensibilizare și inspecții mai eficiente. Robotizarea, utilizarea inteligenței artificiale și o mai mare prevalență a muncii la distanță reduc riscurile unor sarcini periculoase precum cele din zone puternic contaminate, cum ar fi sistemele de ape reziduale, depozitele de deșeuri sau zonele de fumigație agricolă.

Cu toate acestea, noile tehnologii prezintă, de asemenea, o serie de provocări, din cauza creșterii gradului de neregularitate în ceea ce privește momentul și locul desfășurării activității și a riscurilor legate de noile unelte și utilaje. Schimbările climatice pot afecta, de asemenea, siguranța și sănătatea lucrătorilor, de exemplu prin creșterea temperaturii ambientale și a poluării aerului și prin condiții meteorologice tot mai extreme.

- Modernizarea și simplificarea normelor UE în materie de SSM în contextul dublei tranziții verzi și digitale

Legislația UE în materie de SSM acoperă deja multe dintre riscurile care decurg din schimbările survenite la nivelul industriilor, al echipamentelor și al locurilor de muncă.

Patru directive din domeniul SSM au fost modernizate în ultimii ani, acestea acoperind echipamentele individuate de protecție, tratamentele medicale la bordul navelor, agenții biologici la locul de muncă și expunerea la agenți chimici. Cu toate acestea, evoluțiile tehnologice semnificative, în special în ceea ce privește lucrul la monitor și locurile de muncă, precum și evoluția nevoilor și a capacităților unei forțe de muncă în curs de îmbătrânire, necesită actualizări legislative suplimentare relevante. Industria 5.0 propune o viziune a modului în care industria europeană ar putea conduce tranziția verde și digitală prin reconcilierea drepturilor și nevoilor lucrătorilor cu progresele tehnologice și cu limitele planetare.

Schimbarea formelor de muncă, generată, printre altele, de digitalizare, cu o creștere importantă a populației care lucrează de la distanță, va necesita și ea soluții noi și actualizate în materie de SSM. Implementarea rapidă a tehnologiilor wireless, mobile și a altor tehnologii avansate - precum și utilizarea sporită a unor astfel de dispozitive în scopuri profesionale - necesită o analiză suplimentară atât a expunerii lucrătorilor la radiații optice și la câmpuri electromagnetice, cât și a posibilelor efecte negative asupra sănătății în cazul aparatelor mai puternice.

- Accentul pe riscurile psihosociale

Deja înainte de pandemie, problemele de sănătate mintală afectau aproximativ 84 de milioane de persoane în UE. Jumătate dintre lucrătorii din UE consideră stresul ca fiind comun la locul lor de muncă, acesta contribuind la aproximativ jumătate din numărul total de zile lucrătoare pierdute. Aproape 80 % dintre manageri sunt preocupați de stresul la

locul de muncă.

Ca urmare a pandemiei, aproape 40 % dintre lucrători au început să lucreze de la distanță cu normă întreagă. Acest lucru estompează granițele tradiționale dintre viața profesională și cea privată și împreună cu alte tendințe legate de munca de la distanță, cum ar fi conectivitatea permanentă, lipsa interacțiunii sociale și utilizarea sporită a TIC, a condus la apariția unor riscuri psihosociale și ergonomice

3. ADRESABILITATE

Campania se adresează:

- ◆ Angajatorilor și lucrătorilor din sectorul public și privat, inclusiv cei care activează în întreprinderile mici și mijlocii;
- ◆ Managerilor, conducătorilor locurilor de muncă, lucrătorilor desemnați pentru activitățile de protecție și prevenire a riscurilor profesionale, serviciilor interne de prevenire și protecție;
- ◆ Sindicatelor și reprezentanților lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății lucrătorilor, serviciilor externe de prevenire și protecție;
- ◆ Organizațiilor patronale;
- ◆ Asociațiilor profesionale;
- ◆ Instituțiilor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă și al asigurării la accidente de muncă și îmbolnăviri profesionale;
- ◆ Furnizorilor de servicii și de formare în domeniul securității și sănătății în muncă și comunităților educaționale.